

กฎบัตรการตรวจสอบภายใน
กรมศุลกากร
ว่าด้วยวัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ
ของกลุ่มตรวจสอบภายใน

กฎบัตรการตรวจสอบภายในฉบับนี้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในและจริยธรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการ กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบอ้างอิงและเป็นแนวทางปฏิบัติงานตรวจสอบภายในให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้บริหารหน่วยรับตรวจและผู้ปฏิบัติงานทุกระดับได้รับทราบและเข้าใจค่านิยม วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบภายใน สายการบังคับบัญชา อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ ขอบเขตการปฏิบัติงาน กรอบความประพฤติ มาตรฐาน และจริยธรรมในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ของกลุ่มตรวจสอบภายใน กรมศุลกากร

เพื่อให้การปฏิบัติงานของกลุ่มตรวจสอบภายใน สอดคล้องกับมาตรฐานการตรวจสอบภายในและจริยธรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการ รวมทั้งเป็นไปตามแนวทางการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐของกรมบัญชีกลาง จึงให้ยกเลิกกฎบัตรการตรวจสอบภายใน ฉบับลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙ และให้ใช้กฎบัตรการตรวจสอบภายใน ฉบับนี้แทน

๑. คำนิยามการตรวจสอบภายใน

การตรวจสอบภายใน หมายถึง กิจกรรมการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรม และเป็นอิสระ ซึ่งจัดให้มีขึ้นเพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานของส่วนราชการให้ดีขึ้น การตรวจสอบภายในจะช่วยให้ส่วนราชการบรรลุถึงเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบ โดยปฏิบัติงานตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในและจริยธรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการ

กลุ่มตรวจสอบภายใน หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการ ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งสูงสุดของหน่วยตรวจสอบภายในที่ได้รับการแต่งตั้งโดยหัวหน้าส่วนราชการหรือ ผู้มีอำนาจตามที่กฎหมายกำหนด

ผู้ตรวจสอบภายใน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการหรือดำรงตำแหน่งอื่น ที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ตรวจสอบภายใน

หน่วยรับตรวจ หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานของส่วนราชการ

๒. วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบภายใน

กลุ่มตรวจสอบภายใน กรมศุลกากร เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการต่อฝ่ายบริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยดำเนินกิจกรรมการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระ เพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานของส่วนราชการให้ดีขึ้น เพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน และความคุ้มค่าของการใช้จ่ายเงิน รวมทั้งมั่นใจว่าข้อมูลทางการเงิน การบริหารงาน และการดำเนินงานที่สำคัญ มีความถูกต้อง เชื่อถือได้ ทันเวลา และมีการปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและคำสั่งที่เกี่ยวข้อง และเพื่อให้ส่วนราชการบรรลุภารกิจ วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการที่ดี โดยการจัดวาง

ระบบการ...

ระบบการควบคุมภายในของส่วนราชการที่เพียงพอเหมาะสม ภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และคุ้มค่า และมีกลไกกำกับดูแลที่น่าเชื่อถือ

๓. สายการบังคับบัญชา

๓.๑ ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน เป็นผู้บริหารสูงสุดของกลุ่มตรวจสอบภายใน กรมศุลกากร และมีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่ออธิบดีกรมศุลกากร

๓.๒ ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน เสนอแผนการตรวจสอบประจำปีต่ออธิบดี กรมศุลกากร พิจารณานุมัติ

๓.๓ ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน หรือผู้ตรวจสอบภายในที่ได้รับมอบหมาย รายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่ออธิบดีกรมศุลกากร

๔. อำนาจหน้าที่

๔.๑ ผู้ตรวจสอบภายในดำรงไว้ซึ่งความเป็นอิสระ ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจกรรม ที่ตรวจสอบ ปราศจากการแทรกแซงในการปฏิบัติงาน การรายงาน และการเสนอความเห็นในการตรวจสอบ จากฝ่ายบริหารหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดที่เกี่ยวข้อง และมีให้เป็นกรรมการในคณะกรรมการใดๆ ของกรม ศุลกากรหรือหน่วยงานในสังกัด อันมีผลกระทบต่อความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรมในการปฏิบัติงานและ การเสนอความเห็น

๔.๒ กลุ่มตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานในกรม ศุลกากร และมีสิทธิในการเข้าถึงบุคคล ข้อมูล เอกสารหลักฐานและทรัพย์สินต่างๆ การดำเนินกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งการสอบทาน การสอบถาม สัมภาษณ์ และการขอคำชี้แจงจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการ ปฏิบัติงานตรวจสอบ ตลอดจนเข้าร่วมประชุมกับผู้บริหารในเรื่องเกี่ยวกับนโยบายและการดำเนินงานของ กรมศุลกากร เพื่อรับทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ผู้บริหารและ ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับของกรมศุลกากร มีหน้าที่ให้การสนับสนุนให้การปฏิบัติงานของกลุ่มตรวจสอบภายใน บรรลุตามหน้าที่ วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบเพื่อประโยชน์สูงสุดของกรมศุลกากร ดังนี้

- (๑) อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือแก่ผู้ตรวจสอบภายใน
- (๒) จัดให้มีระบบการเก็บเอกสารในการปฏิบัติงานที่เหมาะสมและครบถ้วน
- (๓) จัดเตรียมรายละเอียดแผนงาน/โครงการ ตลอดจนเอกสารที่เกี่ยวข้องในการ ปฏิบัติงาน เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ
- (๔) จัดทำบัญชีและจัดเก็บเอกสารประกอบรายการบัญชีพร้อมที่จะให้ผู้ตรวจสอบ ภายในตรวจสอบได้
- (๕) ชี้แจงและตอบข้อซักถามต่างๆ พร้อมทั้งหาข้อมูลเพิ่มเติมให้แก่ผู้ตรวจสอบ ภายใน
- (๖) ปฏิบัติตามข้อทักท้วง และข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใน ในเรื่องต่างๆ ที่หัวหน้าส่วนราชการสั่งการให้ปฏิบัติ

กรณีเจ้าหน้าที่หน่วยรับตรวจกระทำการจงใจไม่ปฏิบัติ หรือละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ ดังกล่าว ผู้ตรวจสอบภายในสามารถรายงานหัวหน้าส่วนราชการพิจารณาสั่งการตามควรแก่กรณี

๔.๓ กลุ่มตรวจสอบภายใน ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย วิธีการปฏิบัติงาน และการจัด วางระบบการควบคุมภายใน หรือแก้ไขระบบการควบคุมภายใน ซึ่งหน้าที่ดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหาร ทุกระดับที่เกี่ยวข้อง ผู้ตรวจสอบภายในมีหน้าที่เป็นเพียงผู้ประเมินและให้คำปรึกษาแนะนํา

๕. ความรับผิดชอบ

๕.๑ กำหนดเป้าหมาย ทิศทาง ภารกิจงานตรวจสอบภายใน เพื่อสนับสนุนการบริหารงาน และการดำเนินงานด้านต่างๆ ของกรมศุลกากร โดยให้สอดคล้องกับนโยบายของกรมศุลกากร และ คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาครัฐการ หรือคณะกรรมการอื่นใดที่ปฏิบัติงานในลักษณะ เดียวกัน โดยคำนึงถึงควมมีประสิทธิภาพของกิจกรรมบริหารความเสี่ยง และความเพียงพอของระบบการ ควบคุมภายในของกรมศุลกากร

๕.๒ กำหนดกฎบัตรไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เสนออธิบดีกรมศุลกากรเพื่อพิจารณาให้ความ เห็นชอบและเผยแพร่หน่วยรับตรวจทราบ

๕.๓ จัดให้มีกระบวนการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายใน และส่งสำเนาผลการ ประเมินให้กรมบัญชีกลางทราบ

๕.๔ ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการเห็นชอบให้ว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาร่วม ปฏิบัติงานตรวจสอบ ให้เสนอขอบเขตและรายละเอียดของงาน คุณสมบัติของผู้รับจ้าง ระยะเวลาดำเนินการ และผลที่คาดหวังจากผู้รับจ้าง รวมทั้งข้อเสนอโครงการของผู้รับจ้าง ให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาอนุมัติ ให้ว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญต่อไป

๕.๕ ปฏิบัติงานตรวจสอบให้เป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในและจริยธรรมของ ผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการ และคู่มือ/แนวปฏิบัติการตรวจสอบภายในของกรมบัญชีกลาง กรณีที่มีได้ กำหนดให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานสากล

๕.๖ เสนอแผนการตรวจสอบประจำปีต่ออธิบดีกรมศุลกากรพิจารณาอนุมัติภายในเดือน กันยายน

ในกรณีที่หน่วยงานตรวจสอบภายในวางแผนการตรวจสอบส่วนราชการ มีระยะเวลา ตั้งแต่ ๑ ปี ขึ้นไป ให้เสนอแผนการตรวจสอบระยะยาวต่ออธิบดีกรมศุลกากรเพื่อประกอบการพิจารณา อนุมัติแผนการตรวจสอบประจำปีด้วย

๕.๗ เสนอรายงานผลการตรวจสอบต่ออธิบดีกรมศุลกากร ภายในเวลาอันสมควรหรือ อย่างน้อยทุกสองเดือนนับจากวันที่ดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จตามแผน กรณีเรื่องที่จะมีผลเสียหาย ต่อทางราชการให้รายงานผลการตรวจสอบทันที รวมทั้งมีการรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ตามแผนการตรวจสอบประจำปี ทุกๆ ๔ เดือน หรือ ๓ ครั้งในรอบปี ดังนี้

๕.๗.๑ รอบที่ ๑ ผลการปฏิบัติงานประจำเดือนตุลาคม – มกราคม

๕.๗.๒ รอบที่ ๒ ผลการปฏิบัติงานประจำเดือนกุมภาพันธ์ – พฤษภาคม

๕.๗.๓ รอบที่ ๓ ผลการปฏิบัติงานประจำเดือนมิถุนายน – กันยายน

๕.๘ ติดตามผลการตรวจสอบ เสนอแนะ และให้คำปรึกษาแก่หน่วยรับตรวจ เพื่อให้การ ปรับปรุงแก้ไขของหน่วยรับตรวจเป็นไปตามข้อเสนอแนะในรายงานผลการตรวจสอบ โดยเกณฑ์การติดตามผล การดำเนินการตามข้อเสนอแนะ เป็นดังนี้

๕.๘.๑ งานตรวจสอบภายในตามแผนการตรวจสอบประจำปีที่มีรอบระยะเวลาในการ ดำเนินการดังต่อไปนี้ จะติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะในคราวถัดไปของการตรวจสอบ

๑. สรุปรายงานผลการสอบทานการประเมินผลการควบคุมภายใน (กรมศุลกากร) ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๖

๒. ตรวจสอบบัญชีเงินภาษีอากรกรมศุลกากร

๓. ตรวจสอบบัญชีเงินทุนสวัสดิการข้าราชการกรมศุลกากร

๕.๘.๒ งานตรวจสอบ...

๕.๘.๒ งานตรวจสอบภายในตามแผนการตรวจสอบประจำปีที่นอกเหนือจากข้อ ๕.๘.๑ จะดำเนินการติดตามเป็นระยะ ทุก ๒๐ วัน นับจากวันที่กลุ่มตรวจสอบภายในแจ้ง และสรุปรายงานผลให้อธิบดีกรมศุลกากรทราบ ภายใน ๖๐ วัน ทั้งนี้เพื่อให้หัวหน้าหน่วยรับตรวจสอบสามารถกำกับดูแลการปฏิบัติงานตามข้อเสนอแนะของกลุ่มตรวจสอบภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

๕.๙ ปฏิบัติงานในการให้คำปรึกษาแก่หัวหน้าส่วนราชการ หน่วยรับตรวจและผู้ที่เกี่ยวข้อง

๕.๑๐ ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการหรือคณะกรรมการอื่นที่ปฏิบัติงานเช่นเดียวกัน เพื่อให้การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในบรรลุเป้าหมายและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๑๑ ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน ตามที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมศุลกากร ทั้งนี้งานดังกล่าวต้องเป็นงานในหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน ไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานตามแผน ไม่ใช่งานที่มีลักษณะเป็นงานประจำหรืองานตรวจก่อนจ่าย และไม่ทำให้ผู้ตรวจสอบภายในขาดความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในกิจกรรมที่ตรวจสอบ

๕.๑๒ พัฒนาระบบงานตรวจสอบภายใน จัดให้มี/ปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือ/แนวทางในการปฏิบัติงาน รวมถึงพัฒนาผู้ตรวจสอบภายในให้มีความรู้ ทักษะและความสามารถอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ

๖. ขอบเขตการปฏิบัติงาน

การตรวจสอบภายในเป็นการบริการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษา โดยครอบคลุมถึงการวิเคราะห์ การประเมินความเสี่ยงพอและประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยงของกรมศุลกากร ซึ่งรวมถึง

๖.๑ ประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานในหน้าที่ของหน่วยรับตรวจเสนอแนะการปรับปรุงการบริหารความเสี่ยง การควบคุมและการกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง

๖.๒ สอบทานระบบการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน และ/หรือ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งที่ทางราชการกำหนด เพื่อให้มั่นใจได้ว่าสามารถนำไปสู่การปฏิบัติงานที่ตรงตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับนโยบายของกรมศุลกากร

๖.๓ สอบทานความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลการดำเนินงานและการเงินการคลัง

๖.๔ ตรวจสอบระบบการดูแลรักษาและความปลอดภัยของทรัพย์สินของหน่วยรับตรวจให้มีความเหมาะสม กับประเภทของทรัพย์สินนั้น

๖.๕ ตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อความมั่นคง ปลอดภัย และเชื่อถือได้ของระบบงานและข้อมูลสารสนเทศของกรมศุลกากร

๖.๖ ตรวจสอบการบริหาร ว่ามีระบบการบริหารจัดการด้านต่างๆ เพื่อความเหมาะสม สอดคล้องกับการกิจ เป็นไปตามหลักการบริหารงานและหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Governance) หรือไม่

๖.๗ วิเคราะห์และประเมินความมีประสิทธิภาพ ประหยัด และคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร

กฎบัตรการตรวจสอบภายในฉบับนี้ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายกุลิศ สมบัติศิริ)

อธิบดีกรมศุลกากร